Vad är Visuella studier?

Visuella studier

KV1420

Christopher Landstedt
Institutionen för kultur och estetik

Vad tänker du på när du hör: Visuell kultur?

91 responses

Vad är Visuell kultur?

Stockholms universitet

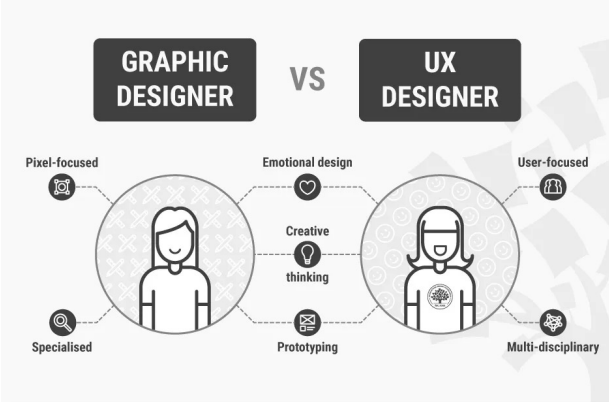

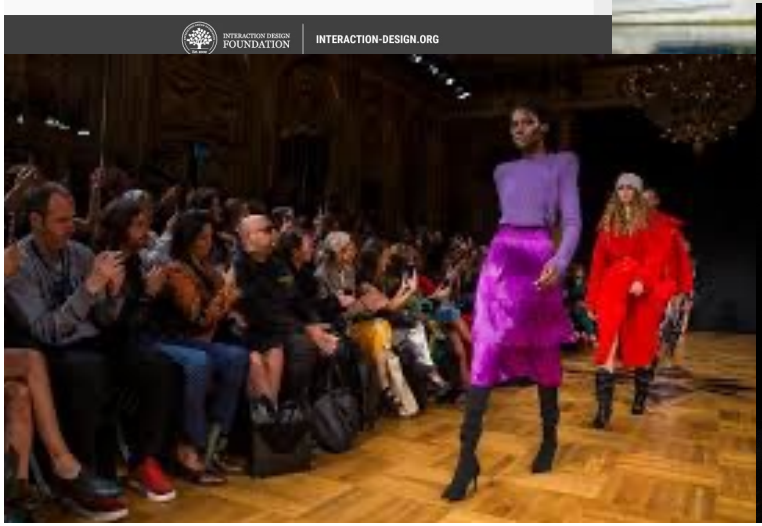

etc.

- Studiet av hur bilder och praktiker formar vår förståelse av världen
- Tvärvetenskapligt fält: konst, media, film, kommunikation, sociologi, antropologi
- Både konst och vardagsbilder (reklam, mode, sociala medier)
- Visuell kultur är alltid politisk, eller?

Stockholms universitet

Föreläsningens frågor

Hur ser vi – och hur formas vår blick?
Vad är visuell kultur?
Hur skapas mening genom bilder?
Hur hänger bilder samman med makt och ideologi?
Hur tolkar publiken bilder?
Vilken roll spelar globalisering?

GRUNDLÄGGANDE FRÅGOR FÖR BILDANALYS

Stockholms universitet

Betraktarens kontext

- I vilket sammanhang visas bilden?
- Varför tittar vi på bilden?

Bartholomeus Bassen, *Interiör av barockkyrka, 1602*

Marguerite Krumm, *Art Appreciation*, 1946

Visuality – att organisera synen

Stockholms universitet

Inte bara synförmåga, utan sociala regler för synlighet
Vem får se?
Vem får synas?
Vem görs osynlig?
Blicken är socialt och politiskt reglerad

Produktionskontext

Vem har producerat bilden
och i vilket syfte?

Representation

Hur mening skapas genom språk, bilder och symboler
Aldrig neutral spegling – alltid konstruktion
Stuart Hall: mening skapas i samspelet mellan producent och publik
Exempel: stereotyper i reklam eller nyheter

BILDKONVENTIONER

- Vilka bildkonventioner bygger bilden på?
- Genom vilka vedertagna symboler och tecken förmedlas bildens budskap?

Sociala konventioner

Vilka sociala konventioner bygger bilden på?

Stockholms universitet

Betraktarpositionen

- Vem är betraktaren?
- Hur riktas betraktarblicken/ olika blickar inom bilden/kamerans blick?
- Vem identifierar sig betraktaren med?

Lila Oliver Asher, *Pictures at an Exhibition*, utan datum

Nutidens bildkulturer

Stockholms universitet

Erik Kessels, *24 hour photographs*, 2011

Global spridning av bilder ≠ Global bildkultur

”It is widely acknowledged that ours is an increasingly visual society, and yet the field that wants to provide the theory of that visuality – visual studies, art history, philosophy, sociology – continue to take their examples from the tiny minority of images that figure as art” James Elkins, *Visual Practices Across the University* (2007)

Fake news

Stockholms universitet

Erik Kessels, *24 hour photographs*, 2011

Exempel: Fotografi och sanning

Stockholms universitet

- “Fotografisk sanning” = en myt
- Fotografier skapar mening genom urval, vinkel och kontext
- Dagens citizen journalism
- Digital manipulation (Photoshop, AI) ökar tvivlet

“Ej bars Carl XII obetäckt över gränsen, men har det stött någon människa att jag framställt honom så? ... Absolut lögn bör man akta sig för, men en väl vald licentia poetica måste vara tillåten.”

Stockholms universitet

Gustaf Cederström, *Karl XII likfärd*, 1876

(O)vetenskapliga bilder

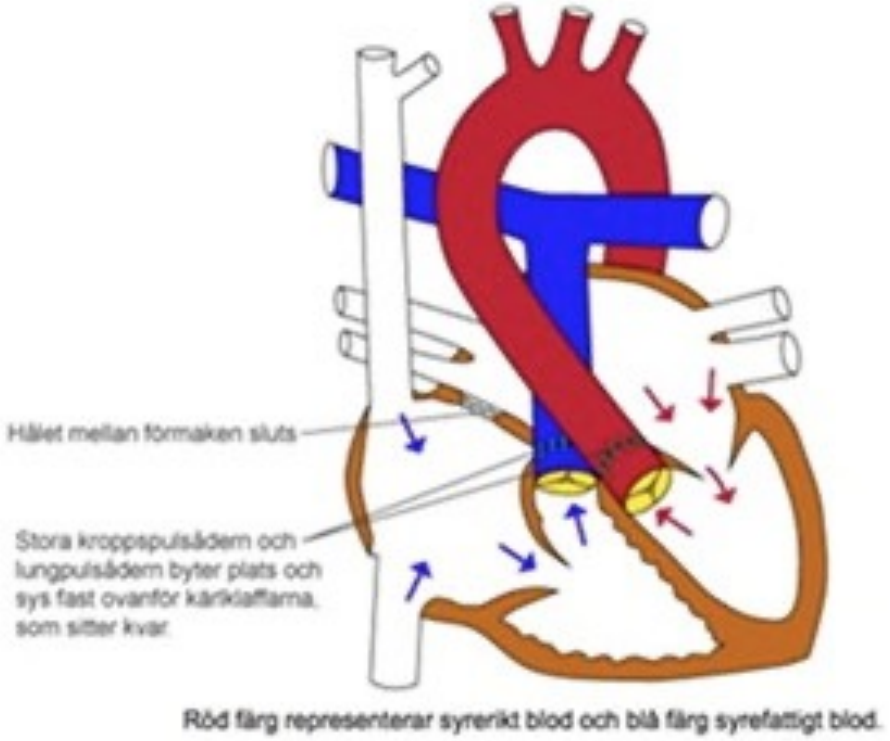

Karlsson & Bellander, “Meanings and functions of different types of heart images in the communication of doctors and patients”, 2023.

Tolka innehållet – stereotyper

Stockholms universitet

Erik Kessels, *24 hour photographs*, 2011

Vad är kultur i visuell kultur?

Är Kultur:

- Det bästa i någon kultur – kanon?
  eller
- Ett sätt att leva?

Stockholms universitet

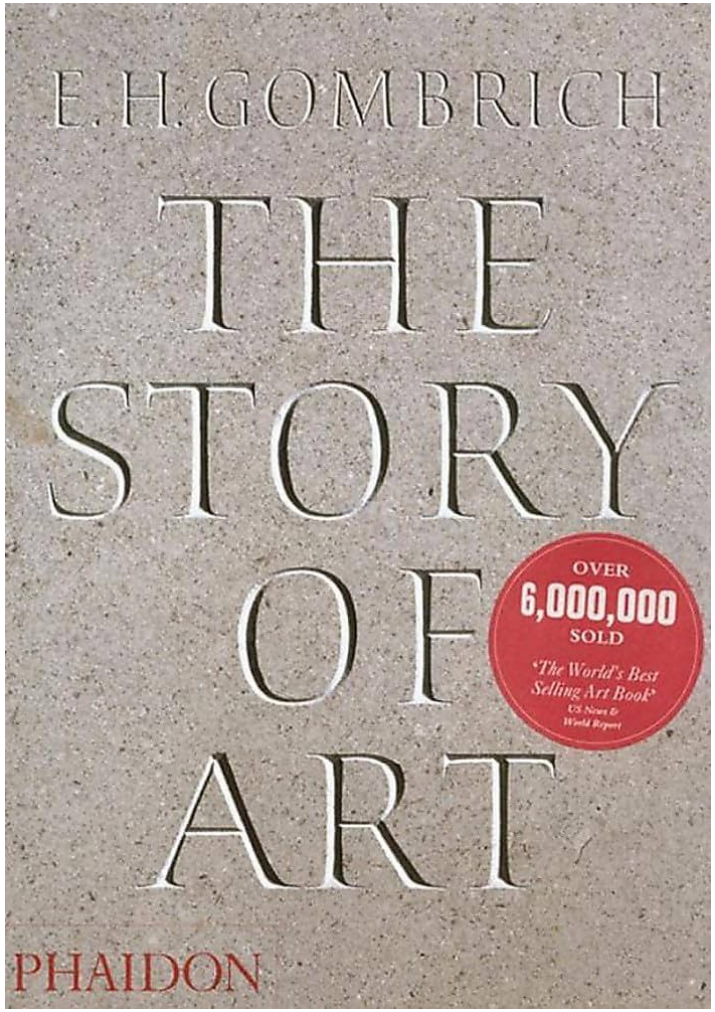

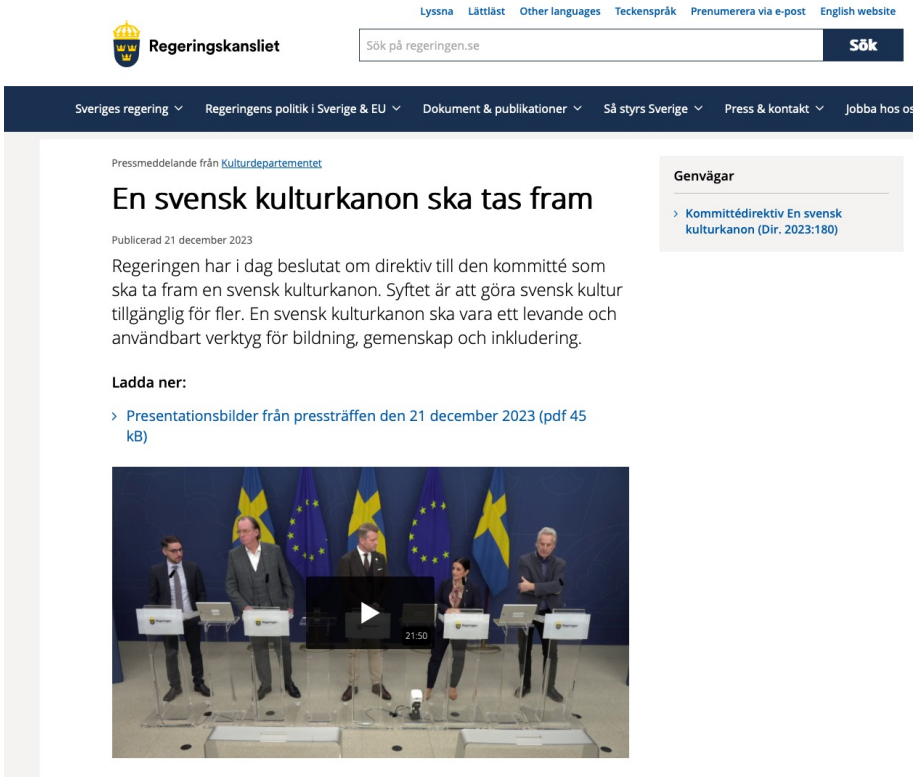

Konsthistoria som EN historia
Konsthistoriska objekt som en del av en kanon.
Vems kanon?

New Art History
kontext och seende

Stockholms universitet

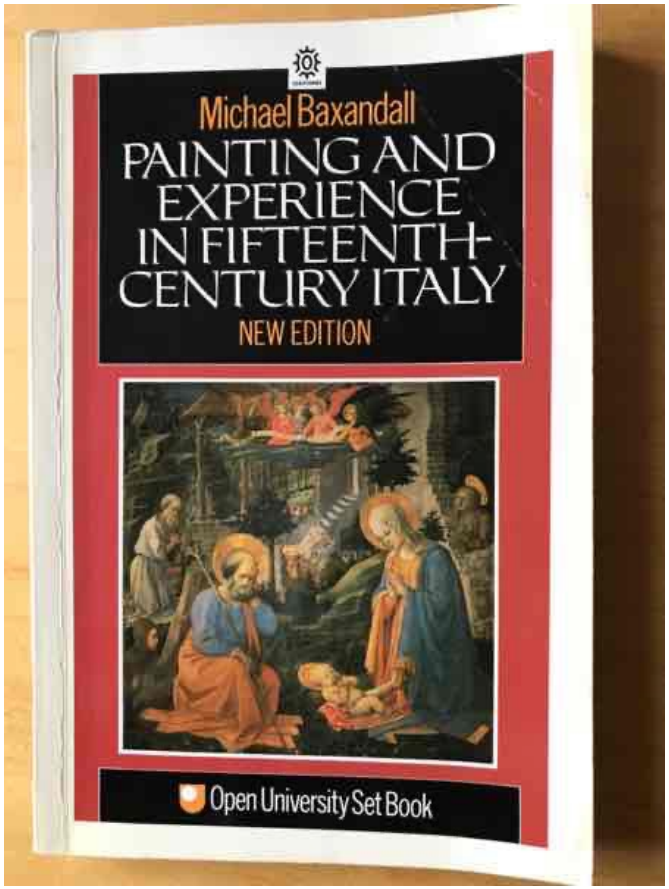

1983

Förpackning 2022

Roelof Koets (1592-1654),
Stilleben med fisk

Seende och subjektivitet
John Berger *Ways of Seeing*

Stockholms universitet

En bild flera tolkningar, BBC 1972.

VAD ÄR VISUELLA KULTURSTUDIER?

- En viss typ av material eller visuella artefakter
- Utökade bildbegrepp
- En viss metod eller ett perspektiv
- Vardagliga/vanliga *medierade bilder*

”Visual culture, that is, those aspects of culture that are manifested in visual form paintings, prints, photographs, film, television, video, advertisements, news images, and science images.” Sturken & Cartwright, *Practices of looking*.

Stockholms universitet

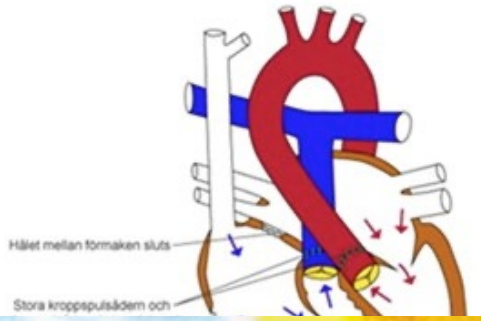

MÅLET MED UTBILDNINGEN

Stockholms universitet

Visuell läskunnighet

- Kunskap om bilder
- Färdigheter att se (inte bara titta)
- Redskap att analysera (inte tycka)

Jacob Spoel, *Company of ladies watching stereoscopic photographs*, 1850-talet.

Stockholms universitet

"What we see, and the manner in which we come to see it, is not simply part of natural ability. It is rather intimately linked with the ways that our society has, over time, arranged its forms of knowledge, its strategies of power and its systems of desire." Visual Culture, Chris Jenks (red.), 1995.

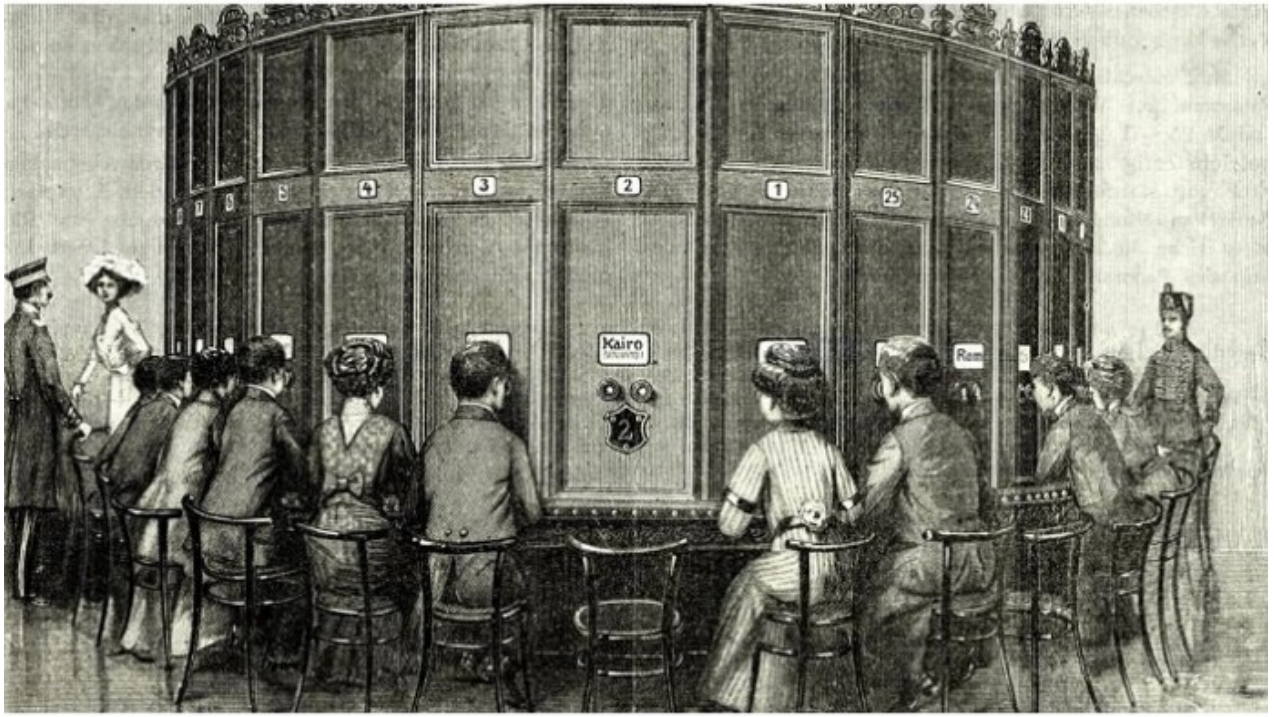

Globalisering och visuell kultur

Stockholms universitet

Bilder sprids snabbt och globalt
Homogenisering vs hybridisering
Exempel: Hollywoodfilm, K-pop, virala memes
Sociala medier = både marknadsföring, umgänge och aktivism

Sammanfattning

Stockholms universitet

Visuell kultur studerar:

– Hur vi ser

– Hur bilder representerar och skapar mening

– Hur makt och ideologi verkar

– Hur publiken tolkar

Ett kritiskt verktyg för att förstå samtidens bildflöden

Diskussionsfrågor

- Hur påverkar digitala plattformar vår blick?
- På vilket sätt kan selfies vara både självrepresentation och styrda av normer?
- När blir bilder politiska?
- Kan vi som studenter bidra till en kritisk visuell kultur?

Stadens visuella kultur

- Kulturhuset, vid informationsdisken på gatuplanet med ingång från Sergels Torg. Obligatorisk närvaro – kom i tid!
- Se schema för de olika gruppernas tider
- Anvisningar på Athena

Vilket sergels torg kommer ni se?

Stockholms universitet

